

Pienten lasten tavallisimmat taudit ja infektiot

Jos olet huolissasi lapsesi voinnista, ota yhteys omalle terveysasemalle.

Kiireellisissä tilanteissa soita päivystysapuun numeroon 116117.

Hätätilanteessa soita numeroon 112.

Lähteet ja lisätietoa:

Duodecim Terveysportti. <https://www.terveysportti.fi>

Terveyskylä. <https://www.terveyskyla.fi>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Infektiotaudit ja rokotukset.
<https://thl.fi/aiheet/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta>

Kuvat:

Niitty 2 -hanke. Terveyskylä. Pixabay. Adobe Stock, Education License.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

FLUNSSA ELI NUHAKUUME

Oireet:

- nuha, yskä, kurkkukipu, aivastelu, kuume
- Oireet kestävät yleensä 1-2 viikkoa.

Kotihoito-ohjeet:

- Tukkoisen nenän niistäminen säännöllisesti esimerkiksi nenäimurin avulla.
- Keittosuolatipat ja keittosuolasuihkeet nenään.
- Yskään hunajaa iltaisin 2 teelusikallista ennen nukkumaan menoa (vain yli 1-vuotiaille).
- Tulehduskipulääke, jos lapsi on kivulias tai jos hänellä on kuumetta.
- Runsaasti juotavaa.

Hakeudu lääkärin arvioon, jos:

- lapsen hengitys vaikeutuu.
- kuume nousee korkealle (yli 40°C) tai kuume kestää yli viisi vuorokautta.
- lapsi on kivulias tai hänen yleisvointi heikkenee.
- jos flunssan oireet jatkuvat yli kaksi viikkoa.

Joskus korkea kuume voi aiheuttaa kuumekouristuksen.

- Lapsen vartalo jäykistyy ja hänen jalkansa ja kätensä alkavat nykiä nopeasti.
- Myös hengitys voi vaikeutua.

Jos lapsi kouristaa, soita hätänumeroon 112.

KORVATULEHDUS

Tavallinen flunssan yhteydessä tai sen jälkeen.

Oireet:

- korvakipu, ruokahaluttomuus, kuulon heikkeneminen, korvan harominen, levottomuus
- Kipu alkaa usein yöllä.

Kotihoito-ohjeet:

- Tarvittaessa kipulääke tai puuduttavat korvatipat.

Jos epäilet lapsella korvatulehdusta, hakeudu lääkärin arvioon.

SILMÄTULEHDUS

Tavallinen flunssan yhteydessä.

Oireet:

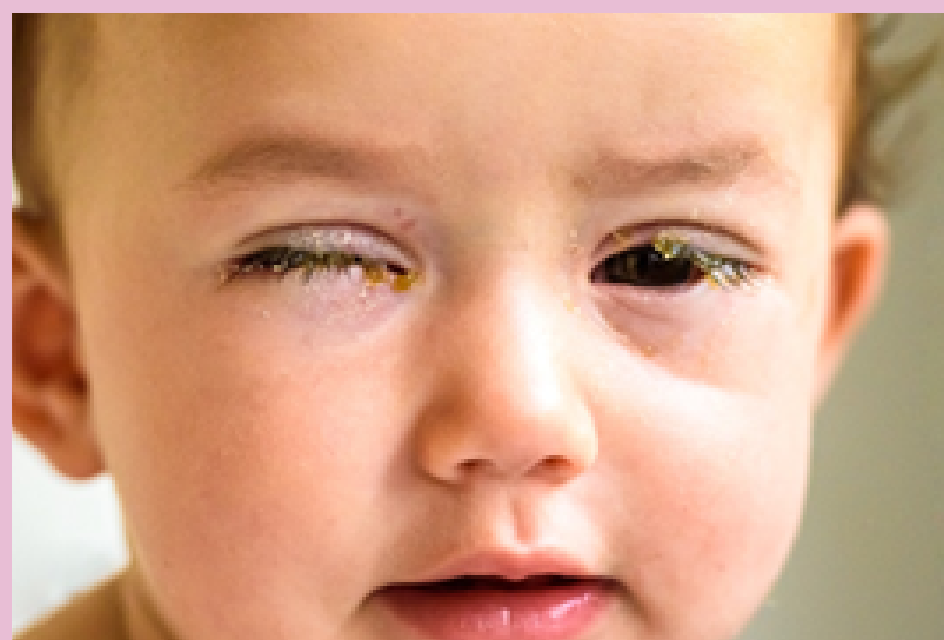
- silmän punoitus ja rähmintä
- silmäluomien turvotus ja punoitus

Kotihoito-ohjeet:

- Silmien puhdistus lämpimällä vedellä ja vanulapulla.
- Puhdista silmä kostealla vanulapulla ulkonurkasta sisänurkkaan päin. Vaihda jokaisen pyyhkäisyn jälkeen uusi vanulappu.

Hakeudu lääkärin arvioon, jos:

- oireet pitkittyvät yli 2-3 vuorokautta.
- lapsen silmät ovat kivuliaat.
- lapsen näkö heikkenee.

RIPULI JA OKSENTELU

Tarttuu helposti, muista hyvä käsihygienia!

Oireet:

- Ripulin ja oksentelun lisäksi vatsakipu ja kuume.
- Oksentelua kestää yleensä yksi tai kaksi päivää, ripuli voi jatkua viikon.

Kotihoito-ohjeet:

- Tarjoa lapselle riittävästi juotavaa. Anna veden lisäksi myös muuta juotavaa, esimerkiksi laimeaa mehua. Anna juotavaa pieniä määriä kerrallaan.
- Jos lapsen ripulointi tai oksentelu on runsasta, lapselle voi tarjota nesteytysjuomaa, jota saa apteekista.
- Lapselle voi antaa maitohappobakteeria.

Hakeudu lääkärin arvioon, jos:

- lapsi ei juo riittävästi.
- virtsaaminen vähenee tai lapselle tulee muita kuivumisen merkkejä.
- lapsella on korkea kuume tai voimakkaita vatsakipuja.
- jos ulosteen tai ripulin seassa on verta.
- lapsi on kovin väsynyt ja huonosti heräteltävissä.
- lapsella on jokin perussairaus.

KURKUNPÄÄTULEHDUS

Oireet:

- Äänen käheys, vinkuva sisäänhengitys, haukkuva yskä, joskus kuume.
- Oireet alkavat yleensä yöllä, kun lapsi on makuulla.
- Hankalimmat oireet kestävät yleensä 2-3 vuorokautta.

Kotihoito-ohjeet:

- Pysy rauhallisena, rauhoita lasta.
- Kohoasento
- Viileä ja raitis hengitysilma avoimen ikkunan ääressä tai ulkona
- Kipu- ja kuumelääke tarvittaessa

Jos lapsen hengitysvaikeudet jatkuvat, hakeudu lääkärin arvioon.

MÄRKÄRUPI

Bakteerin aiheuttama tulehdus iholla. Tarttuu helposti.

Oireet:

- rakkulat, ruvet ja punoitus iholla, yleensä suun ja nenän ympärillä, raajoissa tai taiteissa

Kotihoito-ohjeet:

- Jos rakkuloita on vähän, oireita voi hoitaa kotona.
- Ruvet liotetaan vedellä pois ja iho kuivataan.
- Iho rasvataan apteekista saatavalla antibioottivoiteella.

Hakeudu lääkärin arvioon, jos oireita on paljon.

VAUVAROKKO

Alle 2-vuotiaiden tauti, paranee itsestään.

Oireet:

- korkea kuume, kuumeen jälkeen punapilkkuinen ihottuma
- flunssan kaltaiset oireet
- ripuli
- silmien punoitus, silmäluomien turvotus

Kotihoito-ohjeet:

- Lapselle voi antaa kuume- ja kipulääkettä.
- Lapselle tulee antaa riittävästi juotavaa.

ENTEROROKKO

Oireet:

- suun, kasvojen ja käsien rakkulat, joskus ihottumaa vaippa-alueella
- kuume, flunssan oireet, kurkku kipu, päänsärky, ripuli
- Kestää noin viikon, paranee itsestään.

Kotihoito-ohjeet:

- Lapselle voi antaa kuume- ja kipulääkettä.
- Lapsen suu voi olla kipeä. Kylmä ja nestemäinen ruoka helpottaa syömistä.

Hakeudu lääkäriin, jos syöminen ja juominen ei kivun vuoksi onnistu.

VESIROKKO

Erittäin helposti tarttuva. Paranee yleensä itsestään.

Voi aiheuttaa vakavia jälkitauteja.

Vesirokkorokote kuuluu lasten yleiseen rokotusohjelmaan.

Oireet:

- Kutisevat ihopaukamamat, jotka muuttuvat rakkuloiksi.
- Kuume
- Oireet kestävät noin viikon.

Kotihoito-ohjeet:

- Kipu- ja kuumelääkettä tarvittaessa.
- Ihon kutinaa voi helpottaa apteekista saatavalla voiteella.

Hakeudu lääkäriin, jos:

- lapsella on korkea kuume (yli 40°C).
- lapsella on kovia kipuja.

TÄIT

Elävät päänahassa ja hiuksissa.
Noin 2-4 millimetrin mittaisia.
Täin munat näyttävät hilseeltä.

Oireet:

- Päänahan kutina, joskus punoittavat näpyt päänahassa.
- Voi olla myös oireeton.

Kotihoito-ohjeet:

- Täit ja munat irrotetaan hiuksista ja päänahasta täikammalla, jonka voi ostaa apteekista.
- Hiusten ja päänahan pesu apteekista saatavalla täishampoolla. Pesu tulee uusia viikon kuluttua.
- Koti siivotaan, vuodevaatteet puhdistetaan, lakanat ja pyyhkeet vaihdetaan puhtaisiin.
- Vuodevaatteet ja vaatteet voi puhdistaa pitämällä niitä yli 80 asteisessa kuumassa saunassa yli kaksi tuntia tai pakasteessa yön yli.
- Päähineet, kammat ja hiusharjat pestään.

KIHOMADOT

Elävät suolistossa.
Noin yhden senttimetrin mittaisia vaaleita matoja.
Ovat yleisiä lapsilla, tarttuvat helposti.

Oireet:

- Kutina peräaukolla, joskus ihottumaa pakaroissa.
- Ulosteen pinnalla vaaleita noin sentin mittaisia matoja.

Kotihoito-ohjeet:

- Koko perhe hoidetaan yhtä aikaa apteekista saatavalla lääkkeellä. Lääkekuuri toistetaan kahden viikon kuluttua.
- Vuodevaatteet puhdistetaan, lakanat ja pyyhkeet vaihdetaan puhtaisiin. Koti siivotaan.
- Lelut puhdistetaan pitämällä niitä yli 80 asteisessa kuumassa saunassa yli kaksi tuntia tai pakasteessa yön yli.
- Kynnet leikataan lyhyeksi.